
KRÓNIKA

KÖNYVEK A RIGÓMEZEI CSATÁRÓL – A rigómezei csata 600 éve alkalmából a jugoszláv könyvkiadók mintegy harminc könyv megjelentetését tervezik, népköltészeti válogatások, történeti munkák és olyan regények látnak majd napvilágot, amelyeket ez a történelmi esemény ihletett.

A rigómezei csatáról az elmúlt években is számos könyv jelent meg, amelyek közül kiemelhetjük Miroslav Savičević *Priče o kosovskom boju* (Történetek a rigómezei csatáról) című regényét, amely a tavalyi NIN-díj várományosai között volt. A belgrádi Narodna knjiga az idén kiadja Dobrilo Nenadić Miloš Obilicről szóló regényét, valamint Slavoljub Nastasijević *Stefan Đušan, Ustanak u Zeti* (Felkelés Zetában), *Vitezi kneza Lazara* (Lazar fejedelem vitézei), *Teško pobeđenima* (Jaj a legyőzötteknek) és a *Despot Stefan* (Stefan despota) című történelmi regényeit. A Litera Živorad Lazić *Vitez smrti* (A halál vitéze), a Filip Višnjić kiadó Dragan Orlović *Kosovski epitaf* (Rigómezei epitáfium), a Vuk Karadžić kiadó pedig Milorad Đurićnak a rigómezei csatáról szóló ifjúsági regényét jelenteti meg.

A történeti munkák közül említést érdemel Mirjana Popović Radović tanulmánya, amelynek kiadását a Narodna knjiga tervezi, s a rigómezei hősök vitézi kódexét dolgozza fel. A BIGZ a *Kraj srpskog carstva* (A szerb fejedelemség vége), a *Junaci kosovske legende* (A rigómezei legenda hősei), valamint a *Lazar Hrebjanović* című könyveket, dr. Rade Mihaljić munkáit jelenteti meg. A kruševaci Bagdala kiadó ebből az alkalomból Vojislav Đurić, Miroslav Pantić, Pavle Ivić, Ivan Đurić és Ivan Đurđević munkáit adja ki, valamint monográfiát jelentet meg a rigómezei hősök emlékmű-

veiről és évkönyvet ad ki *Kruševac 1389-ben* címmel. A Prosvetanál válogatás jelenik meg a rigómezei csatáról szóló népmesékből, valamint tervbe vették a szerb középkorról szóló tudományos munka kiadását.

A könyvkiadók a nagyfokú olvasói érdeklődésre számítva olyan könyveket is megjelentettek, amelyekről jelentős anyagi hasznot remélnek. Nagy hírverés előzi meg a *Kosovska bitka, mit, legenda i stvarnost* (A rigómezei csata, mítosz, legenda, valóság) című könyvet, valamint dr. Miloš Blagojević munkáját a Nemanjićok uralkodásáról. A jelek szerint az őszi belgrádi könyvvásár is a rigómezei csata évfordulójának jegyében zajlik majd.

A DOSITEJ-ÉVFORDULÓ JEGYÉBEN – Születésének 250. évfordulóján Dositej Obradovića emlékeztek a Matice srpskában. A szerb kultúra és a felvilágosodás irodalmának e jeles képviselőjéről Jovan Deretić belgrádi egyetemi tanár beszélt, emlékeztetve, hogy „noha Dositej esszéi az európai kultúrából táplálkoztak, gyökerei mindig szerb nemzet tradícióhoz nyúltak vissza. A korra jellemző kozmopolitizmust Dositej is magáévá tette. De világpolgár volt a szó szoros értelmében is, mert állandóan járta Európát és közvetítette a szerb irodalmat”.

Ezen az ünnepségen átadták a szerbhórvát nyelvetterület legjobb verskötetéért járó Zmajdíjat is. E rangos elismerést tavalyi könyvével Matija Bećković belgrádi költő érdemelte ki. *Kaža* (Rege) című kötetét Božidar Timotijević méltatta.

KRLEŽA FRANCIÁUL – Miroslav Krleža nagyszerű regénye, a *Filip Latinovich haza-*

térése ismét megjelent franciául. Ebből az alkalmából a párizsi jugoszláv kulturális központban alkalmi ünnepséget rendeztek, majd pedig kerekasztal-beszélgetést szerveztek, amelyen jelen volt Danilo Kiš és Predrag Matvejević is.

EMIR KUSTURICA FILMJE CANNESBAN – Emir Kusturica *Ház az égben* című filmje, amelyet eddig nálunk egymillióan néztek meg, bekerült a Cannes-i filmfesztivál hivatalos műsorába. A jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban tanároskodó Kusturica filmjének bemutatását nemzetközi hírű filmszakemberek kezdeményezték.

A szarajevói Forum filmházban bejelentették, hogy hamarosan megkezdik az Ivo Andrić *Híd a Drinán* című regénye alapján készülő film forgatását. A forgatókönyvet Abdulah Sidran írja, a filmet Emir Kusturica rendezi. Ismét együtt dolgozik majd az *Emlékszel-e Dolly Bellre* és az *Apa szolgálati úton* című, nagy sikerű filmek szerzőpárosa.

RESTAURÁLJÁK A SZERÉMSÉGI KOLOSTOROKAT – A Tartományi Műemlékvédő Intézet felügyeletével folyik valamennyi vajdasági kolostor restaurálása. Még az év derekáig befejezik a hopovói kolostor felújítását, és megkezdik környéke régészeti feltárását. E kolostor történetéről és műkincseiről monográfia is készül, várhatólag még az idén megjelenik. A Matica srpska képzőművészeti osztálya még két kolostor történetének megírását tervezi: a Krušedolét és a Jazakét. Egyébként ezeket a kolostorokat is felújítják, akárcsak a görgetegit, a Palvina glávát, a Kuveždint és a Šišatovac kolostort. Javítási munkálatokat végeznek még a Petkovic és a Mesić kolostoron is. A helyreállítási munkálatokat valamennyi kolostoron 1995-ig befejezik.

RADU FLORA ÉS SZIVERI JÁNOS JEGYÉBEN – Február 25-én tartotta meg évi közgyűlését a Vajdasági Íróegyesület, amelyen időszerű kérdéseket vitattak meg, és átadták az íróegyesület elismerését. A közgyűlés munka jellegű részében a legtöbb szó a szinte tragikus kosovói történekekről és az ebben a tartományban élő szerb és mgorai írók helyzetéről esett, továbbá Shalman Rushdie esete és az iráni köztársasági elnök dicstelen jugoszláviai látogatása, Vaclav Havel cseh író letartóztatása és elítélése, a romániai magyar, szász és szerb falvak rombolásának kulturális és politikai vetülete került napirendre. Az íróegyesület elítélte a

vajdasági alkotók, elsősorban a Sziveri János és Dragiša Todorović ellen folyt kampányt is.

Az íróegyesület egyébként a múlt év legjobb könyvéért járó díjat Sziveri Jánosnak ítélte oda a budapesti Magvető Könyvkiadónál megjelent *Szajbarágás* című verseskötetéért. Az idei műfordítói díjat Duško Vrtunski érdemelte ki Cervantes *Don Quijotéj*ának új szerb fordításáért. Mint már korábban is hírül adtuk, a múlt évi életműdíjat Radu Flora egyetemi tanár, jeles jugoszláviai román író érdemelte ki.

A SYMPOSION-ÜGYRŐL – Az Új Symposion szerkesztősége 1983-ban történt leváltása és a folyóirat körül kialakult helyzet már hónapok óta a jugoszláviai magyar művelődési élet homlokterében áll. Számos vitaest és megbeszélés után az ügy végkifejletéhez közeledik. Az Új Symposion három nemzedékének február első felében tartott megbeszélésén a résztvevők úgy ítélték meg, hogy az egykori szerkesztőség leváltása helytelen volt, s ezért „fennáll az 1983-as szerkesztőség legitimitása”. A munkatársi kollégium ezért együttműködésre szólítja fel az Új Symposion valamennyi alkotóját, s határozatba foglalta, hogy alakuljon új szerkesztőség, melynek tagjai a jelenlegi szerkesztőség, továbbá az 1983-as, valamint az utána következő generáció soraiból kerüljenek ki. Megállapodás született abban is, hogy minél előbb hozzákezdjenek a Symposion-számok közös szerkesztéséhez. Miután az eddigi főszerkesztő benyújtotta lemondását, az új főszerkesztőt a benyújtott munkatervek alapján az alapító, azaz a tartományi ifjúsági szövetség nevezi majd ki.

KÉT SINKÓ-DÍJAS – Két fiatal költő, Beszédes István és Bozsik Péter az újvidéki bölcsészkar Sinkó-díjának nyertesei. Beszédes István nemrég megjelent *Kívánja-e a pirosat?* című verseskötetével, Bozsik Péter sajátos hangvételű verseivel hívta föl magára a figyelmet. Hamarosan megjelenik első kötete is. Egyébként mindkét fiatal költő a *Te-leirt világ* (1987) válogatásban mutatkozott be először terjedelmesebb válogatással a közönségnek.

HARTIG TIBOR GYERMEKBALETTJE KIJEVBEN – Nagy megüszteletetés érte Hartig Tibor újvidéki zeneszerzőt. *Proška* című balettre, amelyet a hetvenes években az újvidéki balettkar sikerrel adott elő, bekerült a kijevi Állami Zenés Gyermekszínház műsorába. A mű koreográfusa Iko Otrin. A bemutatót májusra tűzték ki.